

Eesti
Avatud
Noortekeskuste
Ühendus

Erasmus+

Rahvusvahelise noorsootöö hetkeseis noortekeskustes

Küsitluse raport

Küsitlus on ellu viidud Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse poolt, Erasmus + programmi projekti "Boost your possibilities. Youth Centres for youth mobility and intercultural learning" raames.

Koostas: Kerli Kõiv

2015

Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus

SISSEJUHATUS

Küsitlus teemal "Rahvusvahelise noorsootöö hetkeseis noortekeskustes viidi ellu perioodil aprill-mai 2015 Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse liikmete seas.

Küsitluse eesmärk oli selgitada välja noortekeskustes rakendatava rahvusvahelise noorsootöö maht ja viisid, valmisolek rahvusvahelist noorsootööd keskustes arendada ning arendamiseks vajalikud vajadused ja ootused ka Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendusele.

Koostatud küsimustik toetab aastatel 2015-2017 Soome ja Sloveenia partnerluses elluviidava rahvusvahelise strateegilise kosotööprojekti "Boost your possibilities. Youth Centres for youth mobility and intercultural learning" kvaliteetset elluviimist.

Küsimustiku koostamisel kasutati Google Drive'i ning vastamine toimus online keskkonnas.

Küsimustiku tulemusi kavandatakse rahvusvahelise noorsootöö edasiste arenduste planeerimisel.

Küsimustik saadeti kõikidele Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse liikmete esindajatele läbi Facebooki grupi ning e-maili listi. 15.aprill 2015 seisuga on Eesti ANK-I 81 liiget. Küsitluses osales 29 liiget, mis moodustab 35,80% liikmetest.

Küsitluse raporti vastused on jaotatud nelja erinevasse osasse. Teema püsitused lähtuvad elluviidava Erasmus+ programmi info vajadusest.

1. Rahvusvahelise noorsootöö kogemus;
2. Vajadused rahvusvahelise noorsootöö toetamiseks;
3. Huvi töövarju kui õppemeetodi vastu;
4. Parimad praktikad.

Suur tänu kõigile vastanud noortekeskustele!

1. TULEMUSED

1.1 Rahvusvahelise noorsootöö kogemus

19-l noortekeskusel 29st on rahvusvaheline noorsootöö kogemus peamiselt Youth in Action ja Erasmus+ programmi kaudu. Teistel keskustel kogemus puudub. 16 keskust on ise rahvusvahelise koostöö tegijad, teiste puhul on selleks kas teine organisatsioon või kohalik omavalitsus. Peamine tegevus on olnud noortevahetus või Euroopa vabatahtlik teenistus. Üksikutel keskustel on ka õppevisiitide, õppepraktika või koolituse kogemus.

Noortekeskused on saatnud noori Eestist välja rahvusvahelistes tegevustes osalema väga erinevas mahus: üksikutest noortest kuni mitmekümneni. Vaid 8 keskust vastanutest on saatnud rohkem kui 10 noort välisprojekti viimase kahe aasta jooksul. 7 keskust on saanud pakkuda välisprojekti kogemust ka noorsootöötajatele.

Välispartnerite vastuvõtt on võrreldes lähetustega oluliselt intensiivsem. Vastuvõtmise kogemus on 16-l noortekeskusel. Kahe aasta jooksul vastuvõetute koguarv jääb 10-70 vahele, keskmiselt 20-30 vastuvõetud noort rahvusvahelise noorsootööga tegeleva keskuse kohta. Sellest võib järeldada, et rahvusvaheliste noorte vastuvõtmine on oluliselt intensiivsem ja arvuliselt mahukam kui saatmine. See võib tulla ka sellest, et Eestist välja saadetavate gruppide suurus on väike, kuid rahvusvahelist noortevahetust korraldades võtakse vastu mitme riigi noorte grupid.

Teiste alternatiivsete tegevustena nimetatakse veel välispraktikat ning samuti üksikutel juhtudel on kohalik omavalitsus kaasanud noortekeskuse esindajad rahvusvahelistesse projektidesse.

Partnerriike on enamusest Euroopa Liidu maadest - Prantsusmaa, Itaalia, Soome, Hispaania, Ungari, Poola, Suurbritannia, Taani, Leedu, Läti, Sloveenia, Läti, Saksamaa, Rumeenia, Portugal, Austria, Malta, Rootsi, Slovakkia, Tšehhi, Kreeka.

Nimetatud ei ole selliseid Euroopa Liidu riike nagu Belgia, Bulgaaria, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Küpros, Luksemburg. Nende riikidega on vastanud keskuste koostöö juhuslik ja vähene või puudub hoopis.

Väljaspool Euroopa riike on koostöö Ukraina, Venemaa, Armeenia, Guusia, Türgi ja Moldovaga.

Kõige intensiivsem on koostöö Itaaliaga (10 keskust), Ungariga (6 keskust), Hispaaniaga (6 keskust), Prantsumaaga (5 keskust), Soomega (5 keskust), Saksmaaga (5 keskust).

Enamus keskuseid (16) on vastanud, et nende rahvusvaheliste tegevuste intensiivsus on kuni 3 tegevust aastas. Teiste puhul on intensiivsus kõrgem.

Keskused on ka välja toonud, et rahvusvahelist noorsootööd on asunud arendama kas kohaliku omavalitsuse sõpruslinna baasil või noored on osalenud teiste poolt Eestis korraldavates tegevustes. Samuti on ka välja toodud seda, et rahvusvaheline koostöö sõltub ka olemasoleva töötaja huvist selle vastu. Töötaja muutumisel võib olukord muutuda või vajada rohkem aega taas rahvusvaheliste kontaktide elluäratamiseks või loomiseks.

1.2 Vajadused rahvusvahelise noorsootöö arendamiseks

Huvi rahvusvahelise koostöö vastu on keskustel olemas. Keskmine huvitatuse hinne on 8,5 palli 10-st, mida saab hinnata väga kõrgeks. 15 keskust on hinnanud huvi hindepalliga 8-10.

Peamise takistusena nimetatakse inimressursi puudust. Keskused on keskendunud kohalikule noorsootööle, puudu jääb ajast rahvusvahelise noorsootöö korraldamisel. Samuti leitakse, et rahvusvahelise noorsootöö õnnestumise taga on ka selle valdkonna fanaatikust eestvedaja. Paljudel juhtudel on takistuseks ka võõrkeele oskus. Mitmed keskused on nimetanud rahvusvahelise koostöö oskuste puudust, ei teata, kuidas peaks asju ajama, dokumente koostama, partnereid leida.

Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduselt oodatakse kokkuvõtlikult järgmist abi:

- tuge projektide elluviimisel, sh esimese projekti elluviimise mentorlus;
- projektide koordineerimist, mis kaasaks mitmeid keskus (nt EVT);

- asjaajamise nõustamist;
- koolitusi, meetodite tutvustusi;
- partnerite leidmist;
- noorsootöötajate ühiseid õppekäike Eestist välja.

16-l vastanud noortekeskusel on olemas Euroopa Vabatahtliku Teenistuse akrediteering. 7 keskust plaanivad akrediteeringut taotleda. Kõikidel 16-l vastanud noortekeskusel on vastuvõtva organisatsiooni akrediteering. 11-l keskusel on lisaks ka saatev ning 6-l keskusel koordineeriv akrediteering.

Suur osa vastanutest (23) on huvitatud vabatahtliku EVT programmi kaudu enda keskusesse võtma juhul kui Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus seda protsessi koordineeriks.

1.3 Töövarju protsessis osalemine

Huvi rahvusvahelise töövarju võimaluse kohta küsiti tulenevalt elluviidavast Erasmus+ programmi projektist, milles avaneb võimalus 5 noorsootöötajal selles osaleda ning 5-l keskusel rahvusvahelist töövarju vastu võtta.

18 keskust on väljendanud valmisolekut saata oma töötaja töövarjaks teise riiki. Vastu ei ole ükski, pigem ei osata sellele küsimusele hetkel vastata.

Enim huvipakkuv teema on mobiilne noorsootöö ja võrgustikutöö, samuti tuntakse huvi ka huvitegevuse vastu.

23 keskust on valmis ka rahvusvahelist töövarju enda keskusel vastu võtma. Peamised tegevused, mida pakkuda töövarjule osa saamiseks on kogukonnatöö (erinevad paigad, asulad, saared jne), koostöö, erinevate põlvkondadega koostöö, töö riskilastega, erinevad temaatilised laagrid ja teemapäevad, huvitegevus.

1.4 Parimad praktikad

Küsimuse eesmärk oli võimaldada vastajatel jagada mõnda head kogemust, mille puhul vajadusel hiljem detailsemat infot uurida. Järgnevalt on mõned väljavõtted esitatud kogemustest. Lisatud ka esitanud keskuse nimi, et vajadusel kogemusest õppida soovides ühendust võtta.

Minu isiklik parim praktika on olnud minu enda EVT, mille viisin läbi 2006-2007 Ukrainas, Krimmis.

Noortekeskuse koha pealt tõstaksin esile 2008. aastal toimunud noortevahetuse Krimmis, kus osales 20 eesti ja 20 krimmieesti noort ja see jättis väga sügava elamue kõikidesse osalejatesse.

Saue

Suurepärane vabatahtlik Rumeeniast.

Kuresaaare

EstYesi rahvusvaheline vabatahtlike laagri läbiviimine, mis on traditsiooniks aastast 2009 Imavere piirkonnas. Reima Nõmmik on esialgne idee algataja ning töötab vahelduva eduga ka KENKis. 2011 aatsal oli ta lapsehoolduspuhkusel ning sel aastal vedasin mina (Kati Nõlvak) koos Eveli Maksimiga sündmust eest ning saime ka tunnustuse hea koostöö eest ENTK tunnustamisel - <http://www.entk.ee/tunnustusuritus2011> . Sel aastal plaanime koostööd teha kohalike küladega ning elavdada külalplatse väikeste nõ kunstiteostega nt taaskasutame vanu rehve ning teeme neist väiksemaid atraktsioone ja kaunistusi vms.

SA Kesk-Eesti Noorsootöö Keskus

EVS-ga on meil head näited. Mida üks vabatahtlik võib muuta kogukonnas ja kui palju värvi ta suudab oma kohalolekuga tuua ühte piirkonda. Veel üks noortevahetus, mida korraldasid noored vanuses 15-18, kui palju õpiti raskustest. Võime jagada kogemusi, kuidas lahendada olukordi kui riigid ütlevad viimasel

minutil üles, et ei osaleta, kui riik ei anna viisaid, kui firma läheb pankrotti, kelle kaudu pidid noored Eestisse tulema jne

Maidla Noortekeskus

ANK-i ja Inglismaa kutseõppeasutuse koostöö, EVT praktikad, noorsoovahetused (nt Palestiina, Hiina, Liibanoni ja paljude teiste riikidega).

Põltsamaa noorte ja elukestva õppe Keskus

Meil on suurepärase kogemuse noortevahetusega Ungaris. Nimelt toimus 2013 aasta oktoobris noortevahetus Hiiumaal koos Ungari ja Sloveenia noortega ettevõtluse teemal. Ungarlastele väga meie teema meeldis ning korraldasid aasta hiljem Ungaris vastuvisiidi samal teemal. Teine hea praktika on seoses EVT'ga. Hetkel on meil endal asutuses vabatahtlik ning koordineerime Emmaste ANKi, kus on vabatahtlikuna tööl Slovakiast pärit vabatahtlik.õõtjate õpirände projekti. Loodame minna Norrasse häid praktikaid vaatama ning koostöö sealse partneriga on olnud üle ootuste hea. Tegemist on väga vastutuleliku ja teotahelise partneriga, kes kõigi muude olulisemate töökohustuste juures suutis väga kiiresti kokku panna programmi ning kokkulepped sealse spetsialistidega teha.

Hiiumaa Noorsootöö Keskuse Kärdla Noortemaja

Meil toimus noortevahetus Ukrainaga detsembris 2008 ENEB programmi kaudu. Projekt oli pühendatud eesti ja ukraina folkloorile ehk siis muinasjuttudele. Alguses kaks delegatsiooni jutustasid oma rahva muinasjutte ja seejärel noored joonistasid siidile illustratsioonid ja panid need paspartuusse - eesti noored ukraina muinasjuttudele, ukrainlased eesti muinasjuttudele. Siis toimus siidinäitus Männiku kunstigaleriis. Paralleelselt Männiku noored korraldasid ümarlaua, kus räägiti probleemidest noorsootöö valdkonnas, ning viisid läbi kultuuriprogrammi siin Tallinnas.

Männiku noortekeskus

Rõugel om mitmekesised kogemused koostööst erinevate riikidega just Lõuna-Euroopast - Türgi, Gruusia, Rumeenia, Malta, Itaalia jm. Samuti meeldib meile vastu võtta vabatahtlikke just Ida-Euroopast - Ukraina, Valgevene, Guusia. Oleme teinud koostööd ka Jordaania ja Iisraeliga. Meil on tekkinud tugev võrgustik pikaajaliste partneritega Türgist, Maltalt, Sloveeniast, Kreekast, Horvaatiast, Leedust. Meie käest võib alati nõu küsida kui on vaja lahendada kultuurilistest erinevustest tingitud arusaamatusi või keerulisi olukordi lendude vms korraldamisel. Rahvusvahelist koostööd korraldame koostöös Noorsooühing Rõuge Noorteklubiga.

Rõuge Avatud Noortekeskus

JÄRELDUSED

Eelpool toodud tulemusi analüüsidest võib välja tuua järgmised järeldused ja soovitusel, mida Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus oma töös saab järgida, planeerida ning rakendada.

- Eesti ANK liikmete seas on üksikud tugeva ja järjepideva rahvusvahelise noorsootöö kogemusega keskused, samuti need, kellel on kogemus ning sa suur osa keskuseid, kellel rahvusvaheline noorsootöö puudub. Liikmeskonna selline jaotumine võimaldab viia ellu kogemusi jagavat, üksteist nõustavat ja motiveerivat toetustegevust. Vajalik on ellu kutsuda rahvusvahelist noorsootööd toetavad õppe- ja nõustamistegevused.
- Noorte välislahetuste arv on oluliselt väiksem kui vastuvõetud noorte arv. Keskused võiksid ise ellu viia rohkem saatvaid projekte, kuid see võib jääda sobivate partnerite ja projektide puudumise taha. Vajalik oleks keskustevaheline parem infovahetus üksteise projektide kohta ning võimalusel ka noortegruppide komplekteerime ühiselt juhul kui ühe piirkonna noortest jääb puudu. Järgima peab kindlasti seda, et osalus oleks võimalik ka raskemates oludes noortele ehk osalustasuta võimalus oma liikmete vahel.
- Mitmed keskused omavad ka teiste programmide va Erasmus+ programmi kogemust. Vajalik oleks ellu viia infotund või teavitust erinevate teiste rahvusvaheliste programmide kohta, samuti süvendatult ka Erasmus+ programmi esitlus.
- Partnerriikide nimistu ei ole väga pikk, samuti on keskustel peamiselt siiski Euroopa partneritega koostöö. Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus peaks planeerima uute partnerite leidmist soodustavaid ühisprojekte, kontaktseminare, sh lisaks Euroopa riikidele ka riikidega Euroopast väljaspool. Euroopast väljaspool riikidega koostöö toetamine võib olla motiveeriv ja toetav eelkõige neile keskustele, kellel on juba pikaajaline rahvusvaheline koostöö Euroopa riikidega olemas.
- Huvi rahvusvahelise noorsootöö vastu on kõrge, kuid probleemideks on inimressursi ja oskuste puudus. Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus peaks planeerima oma tegevuses regulaarsete koolituste ja nõustamistegevuse rakendamist, mis toetaks keskuste tänastest takistustest ülesaamist. Selleks, et võimaldada kõikidel huvitatud keskustel rahvusvahelisest kogemusest osa saada tuleb koordineerida rahvusvahelisi projekte ka Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse poolt ning kaasata eelkõige sellesse tegevusse väiksema kogemusega keskuseid.

- Euroopa Vabatahtliku Teenistuse rakendamise valmisolek on keskustes olemas. Täiendavalt tuleb pakkuda keskustele tuge akrediteerimisprotsessi läbimisel, ühsitaotluse koostamise kaudu ning teenistuse rakendamise jooksul pakkuda pidevat tuge ja nõustamist.
- Suur huvi töövarjuks olemise vastu loob väljakutse Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse poolt koostada täiendav projekt töövarju võimaluse rakendamise kohta. Samuti ollakse valmis oma kogemusi jagama, seega saab planeerida ka töövarjude vastuvõtmist Eestis.

Noortekeskuste tugevdamine rahvusvahelise noorsootöö elluvijatena võimaldab mitmekesistada noortekeskuse tegevust, mis omakorda avaldab mõju noorte tegevusele ning oskuste arengule. Rahvusvahelise noorsootöö rakendamine soodustab ka kogu kogukonna arengut, avardades elanikkonna mõttemaailma, sallivust, kultuuridevahelise õppimise võimalust.